

ΘΕΜΑ: Πολιτογράφηση ομογενών και αλλοδαπών

Το πρόβλημα

Η απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας από αλλοδαπούς που ζουν χρόνια στη χώρα μας πρέπει, ενόψει των γενικότερων εξελίξεων στη γεωγραφική περιοχή μας, να αντιμετωπισθεί ως επίκαιρο πρόβλημα. Στη συνέχεια προτείνονται μέτρα πολιτικής προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες των ομογενών και των αλλογενών αλλοδαπών που εγκαθίστανται στην Ελλάδα. Η διακριτική μεταχείριση αυτών των δύο κατηγοριών αλλοδαπών εξηγείται ενόψει των διαφορετικών δεδομένων κάθε κατηγορίας.

I. Ομογενείς

1. Από τη Μεταπολίτευση και μετά παρατηρείται το φαινόμενο εγκατάστασης στην Ελλάδα ενός όλο και μεγαλύτερου αριθμού ομογενών του εξωτερικού (στην αρχή, ιδίως, πολιτικών προσφύγων από τις χώρες της Α. Ευρώπης). Με τις εξελίξεις της δεκαετίας του 1980 στις χώρες της Ανατολικής αλλά και της Κεντρικής Ευρώπης το ρεύμα αυτό ενισχύθηκε, αφού στους πολιτικούς πρόσφυγες που επέστρεφαν στην Ελλάδα προστέθηκαν και αρκετοί από τους ομογενείς που είχαν γεννηθεί στο εξωτερικό.

2. Με τα παραπάνω δεδομένα, πρέπει να διευκολυνθεί η ενσωμάτωση των ομογενών στην ελληνική κοινωνία. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ιδιαίτερη μεταχείριση των ομογενών βρίσκει έρεισμα στο Σύνταγμα (άρθρ. 1 παρ. 3 και 108 Συντ.).

3. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξετασθεί η αποτελεσματικότερη εφαρμογή της διαδικασίας για την πολιτογράφηση των ομογενών που προβλέπει ο Κώδικας Ελληνικής Ιθαγένειας (όπως τροποποιήθηκε με το ν. 2130/1993).

4. Θα μπορούσε έτσι να προκληθεί η αναμόρφωση της λειτουργίας του Τμήματος Ιθαγένειας της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του ΥΠΕΣΔΔΑ (άρθρ. 7 του Οργανισμού ΥΠΕΣΔΔΑ), ώστε να διεκπεραιώνονται χωριστά και ταχύρρυθμα οι αιτήσεις πολιτογράφησης των ομογενών, και να διευκολύνεται ο Υπουργός στην παρακολούθηση των αιτήσεών τους.

II. Αλλογενείς

1. Ανεξάρτητα από το (νόμιμο ή παράνομο) τρόπο εισόδου των αλλοδαπών στην Ελλάδα, οι μετανάστες δίνουν έντονα το στίγμα τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας. Γι' αυτό προβάλλει η ανάγκη μελέτης του επόμενου, μετά τη νομιμοποίηση, “σταδίου” ενσωμάτωσης των αλλογενών στον κοινωνικό ιστό, κατά τα πρότυπα που ακολουθούνται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, με τη διαμόρφωση μίας πρόσφορης πολιτικής και τη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών μέτρων. Πρωταρχική σημασία έχει ενπροκειμένω ο καθορισμός των προϋποθέσεων για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας από τους αλλοδαπούς.

2. Από δικαιοπολιτική άποψη, η ένταξη στον ελληνικό λαό ενός αριθμού αλλοδαπών και των οικογενειών τους, οι οποίοι έχουν ενταχθεί στην ελληνική κοινωνία και έχουν συνδέσει το μέλλον τους με τη χώρα μας, δεν αποτελεί κίνδυνο για την ομοιογένεια του ελληνικού λαού.

3. Στο πλαίσιο μίας συνολικής επανεξέτασης της νομοθεσίας για την ιθαγένεια, πρέπει να εξετασθούν νέες επιλογές, ιδίως:

- i) Η διευκόλυνση της απόκτησης της ιθαγένειας από αλλογενείς με πολιτογράφηση.
- ii) Η απόκτηση ιθαγένειας από αλλογενείς μετανάστες “δεύτερης γενιάς”.

4. Ειδικότερα θέματα που τίθενται σχετικά είναι:

α) Αναθεώρηση της νομοθεσίας για την πολιτογράφηση

- Για την πολιτογράφηση των αλλογενών επιβάλλεται η καθιέρωση νέων ουσιαστικών προϋποθέσεων, βασισμένων στα σύγχρονα δεδομένα της παραμονής τους στη χώρα και γνώμονα την ενσωμάτωσή τους στην ελληνική κοινωνία. Το “ποσοτικό” κριτήριο του χρόνου παραμονής δεν πρέπει να θεωρείται αποκλειστικό, αφού το “ποιοτικό” κριτήριο των ιδιαίτερων συνθηκών ζωής του ενδιαφερόμενου μπορεί να αποδεικνύει τη “γρήγορη” ενσωμάτωσή του σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

- Η αναβάθμιση του ρόλου του Συμβουλίου Ιθαγένειας και ίσως η ανασύνθεσή του (βλ. άρθρ. 53 του π.δ. 49/88) είναι αναγκαία, ώστε να διαμορφώνει πρόσφορες και σταθερές πρακτικές και να γνωμοδοτεί σε κάθε περίπτωση πολιτογράφησης.

β) Μετανάστες “δευτέρης γενιάς”

Το πρόβλημα των πρόσφορων κριτηρίων βάσει των οποίων θα διαπιστώνεται η ενσωμάτωση στην ελληνική κοινωνία των γονέων είναι ενπροκειμένω αποφασιστικό. Ως τέτοιο κριτήριο μπορεί να θεωρηθεί π.χ. η νόμιμη παραμονή πέραν της 15ετίας.

III. Διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής και αναμόρφωσης της νομοθεσίας

Το ΥΠΕΣΔΔΑ μπορεί να επεξεργασθεί τις παραπάνω προτάσεις και να εισηγηθεί σχετικά στην Κυβερνητική Επιτροπή. Κατά τη σχετική συζήτηση θα οριστικοποιηθούν οι βασικές επιλογές για το ζήτημα.

Αθήνα, 27 Απριλίου 1999

dis.B(1)/01T/Politografisi.doc/21.4.99/p.1-3/rp (B7)